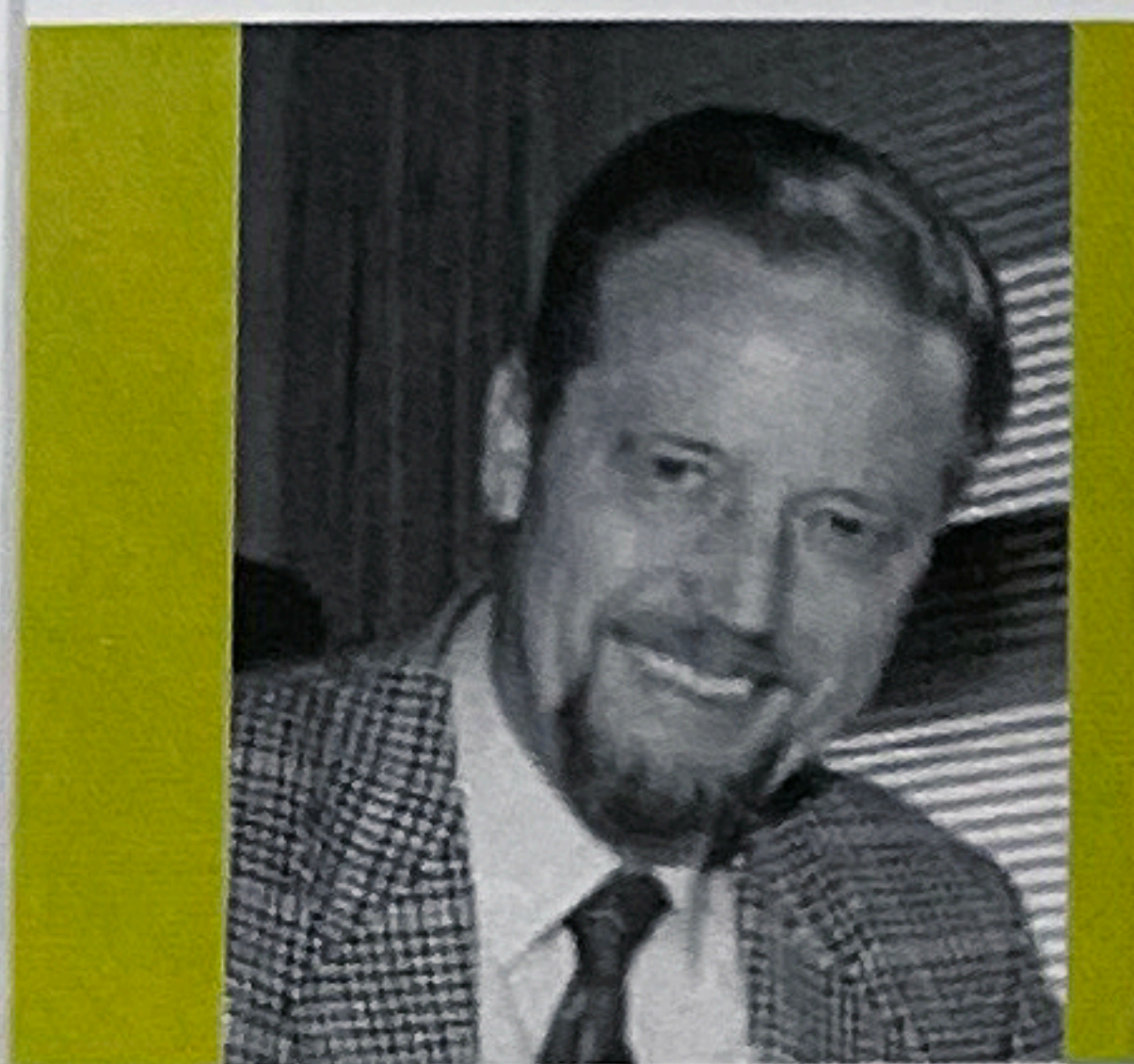

Historien om:

Danske mejerister i Brasilien - Del II

Historien om danske mejerister i Brasilien begynder med en mejerist, der druknede i Danmark og genopstod i Brasilien. Denne mejerist fik flere af sine kolleger til landet, og snart var der et helt dansk mejeriimperium i det store sydamerikanske land. Efterkommerne af de første mejerister samt nye danske immigranter kom efterfølgende til at stå bag opbygningen af en mejeristuddannelse samt etablering af en række leverandørindustrier i Brasilien.

Artiklen i dette nr. af bladet er II del af: Historien om danske mejerister i Brasilien. Del I blev bragt i Mælkeritidende nr. 9.

Af fhv. formand
J.M. Buch
Kristensen, Dalum

Danske mejerister i Brasilien

De danske mejerister var i høj grad med til at effektivisere og forbedre den brasilianske industrielle osteproduktion (se Danske Mejerister i Brasilien Del I i nr. 9). Indtil de danske mejerister kom til Brasilien, havde

osteproduktionen befundet sig på et meget lavt håndværksmæssigt stadie. Flere af de danske mejerister, der i 1920-erne og 1930-erne rejste til Brasilien, startede med stor succes deres egne mejerier rundt om i Rio de Janeiro, São Paulo og Rio Grande do Sul-delstaterne. I 1950 var der alene i Minas Gerais området 50 danske mejerier. Den sidste danske ostepioner solgte sin virksomhed i 1982. (3)

Danskere bag mejeriskole

Danske mejerifolk tog også initiativ til at oprette den første mejeriskole

Nr. 1 fra venstre er Bruno Verner Christensen, der var initiativtager til oprettelsen af den første mejeriskole i Brasilien. Ved siden af ham står L.K. Godtfredsen (Godofredo), der etablerede ostekoncernen Skandia. (Aftrykt i Brasilianske forbindelser II af Bjørn Kullmann og Steen Ousager).

Serien: Historien om Mælkeritidendes faste skribent, fhv. formand J.M. Buch Kristensen bidrager i år med en række historier om danske mejerister i udlandet. Dette er den første artikel i serien: "Historien om".

Tidligere artikler i serien "Historien om" er bragt i nr. 9 og omhandler: Danske mejerister i Brasilien - Del I.

i hele Brasilien. Initiativmanden var Bruno Verner Christensen, der var skoleuddannet mejerist fra Dalum Mejeriskole. Han stod i spidsen for opbygningen af mejeriskolen i Minas ca. 200 km nord for Rio de Janeiro. I 1941 startede det første hold på mejeriskolen. I 1943 blev der opført et trænings- og forsøgsmejeri. I 1956 ændrede mejeriskolen status og kom til at hedde: Instituto de Lactínicos Candido Tostes. De færdiguddannede fra dette mejeriinstitut kan sammenlignes med danske mejeriteknikere. Sammen med Bruno Verner Christensen udgjorde de danske mejerifolk Frode Madsen og Sven Mølgaard hele lærerstaben på mejeriinstituttet. Al undervisning var baseret på dansk knowhow. Senere blev Bruno Verner Christensen teknisk direktør for Chr. Hansen i Brasilien, først i Rio de Janeiro siden i Campinas og Valinhos. (4)

Chr. Hansen

Danske firmaer med relation til mejeribrug etablerede sig også i Brasilien, hvor danske mejeriteknikere og mejeringeniører fik job.

Chr. Hansens Laboratorium A/S har eksporteret osteløbe til Brasilien siden 1892. I 1977 etablerede virksomheden deres egen fabrik Ha-La do Brasil i Valinhos 100 km nordøst for São Paulo. Fra 1988 begyndte Chr. Hansens Laboratorium A/S også at producere anatto-frø til fremstilling af levnedsmiddelfarve på en 720 hektar stor plantage i Belém i Nordøstbrasilien. Mejeriingeniør Mogens Mark Christensen var i en årrække direktør ved Chr. Hansens Laborato-

rium A/S i Brasilien. I dag er mejeriingeniør Sten Estrup, der bor i Campinas i Brasilien, direktør for Chr. Hansens Laboratorium for hele Latinamerika. (3,5)

Niro do Brazil

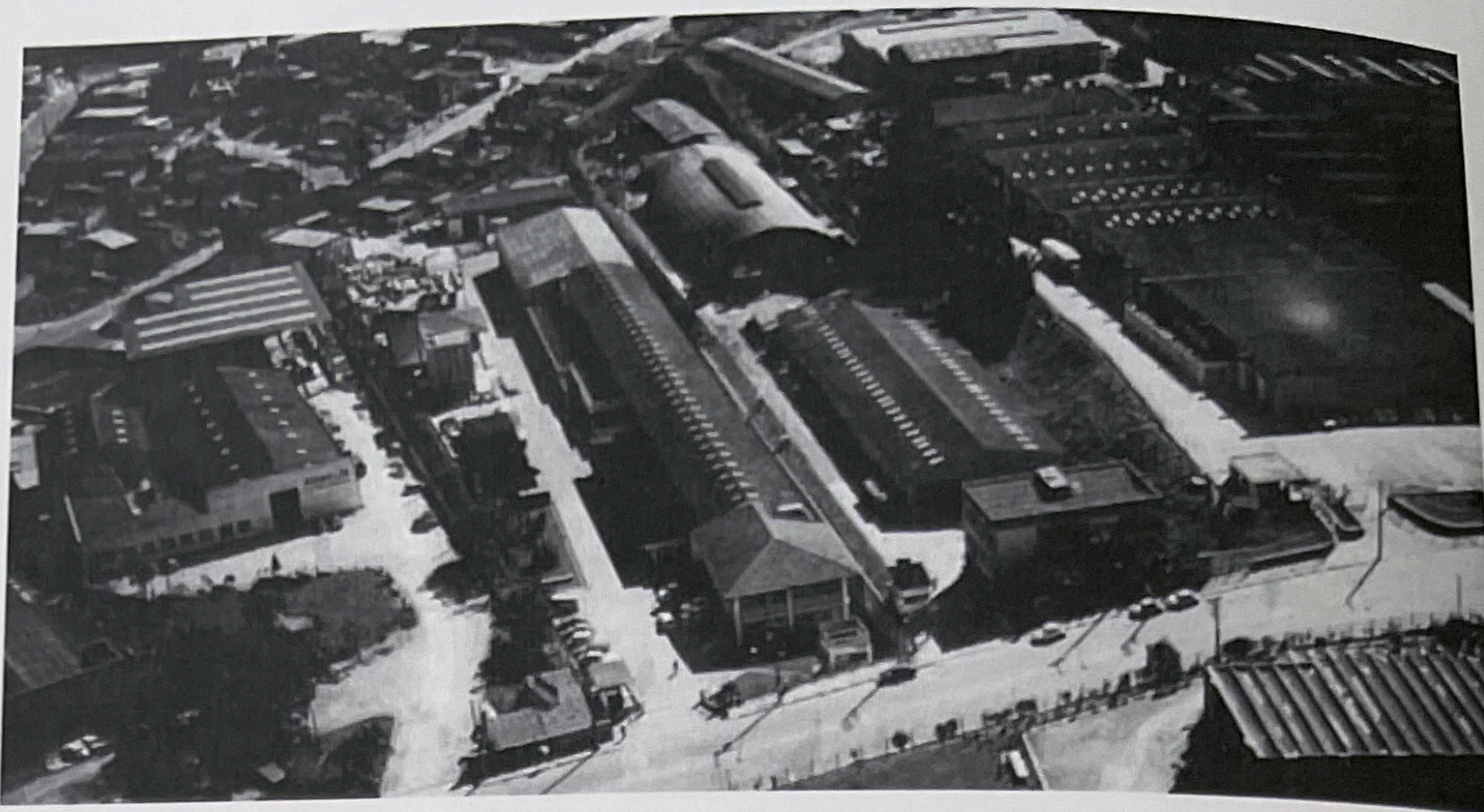
I 1957 etablerede NIRO ATOMIZER sig i Brasilien med salg og produktion af spraytørringsudstyr. Først ved underleverandører og fra 1969 ved konstruktion og fremstilling af udstyr på egen fabrik. I dag er mejerist og mejeriingeniør Jesper Hansen ansat i en ledende stilling hos NIRO do Brasil.

Danisco Ingredients

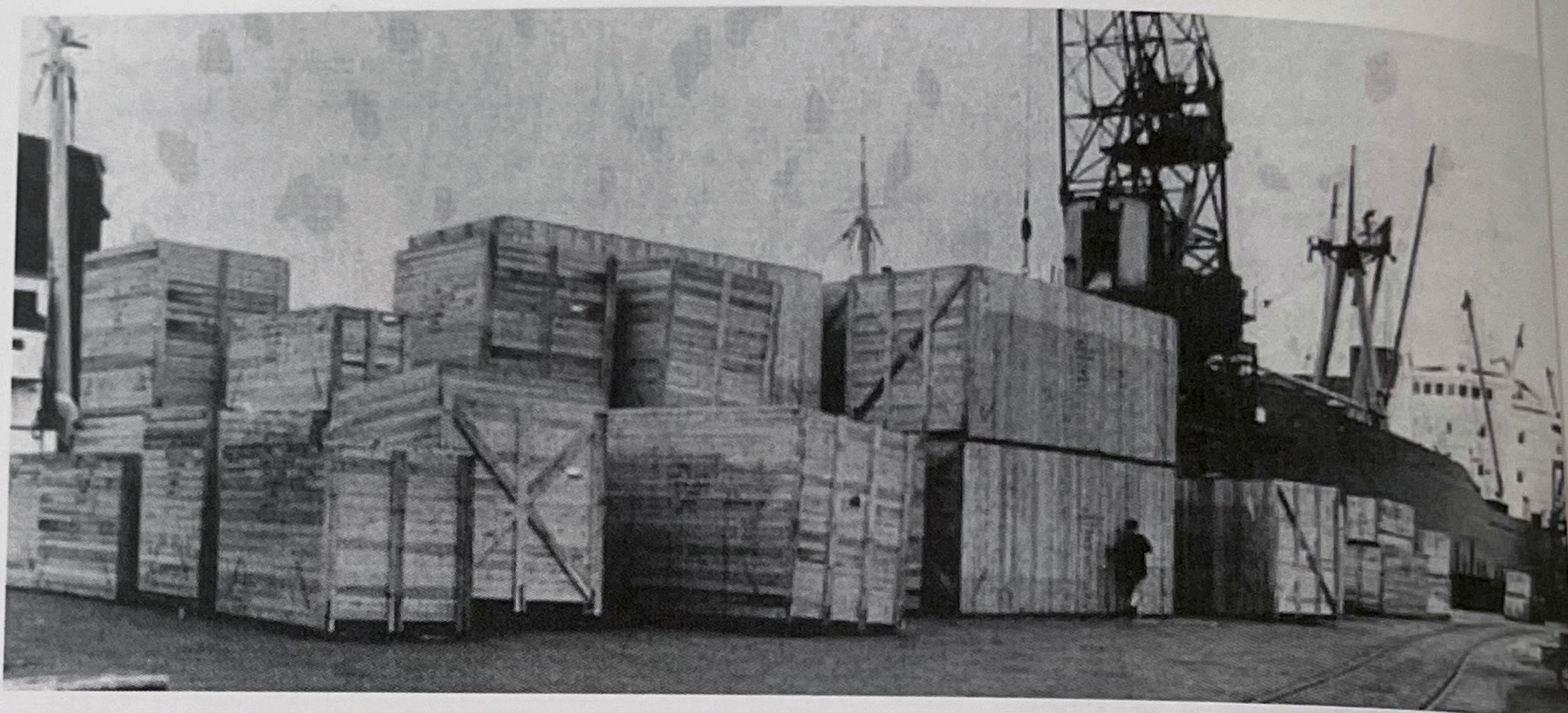
Allerede i 1975 etablerede Grindsted Products sig i Brasilien i Piraporinha i São Paulo-delstaten med produktion af emulgatorer til iscreme, med mejerist og mejeriingeniør Svend Bruun Johansen som direktør. Senere blev mejerist og mejeriingeniør Palle Ikkala direktør for Grindsted Product i Brasilien. (3,5). I 1989 skiftede firmaet navn til Danisco Ingredients.

DTD og Arla Foods

I 1981 etablerede Danish Turnkey Dairies sig i Campinas med mejerist og mejeriingeniør Paul Bangsgaard Hansen som technical manager. I 1988 overtog MD Foods hele selskabet DTD do Brasil og omdøbte selskabet til MD Foods do Brasil Ltda, også med Paul Bangsgaard Hansen som direktør. Fra 2000 hedder selskabet Arla Foods do Brasil, stadig med Paul Bangsgaard Hansen som administrerende direktør (3,4). MD Foods oprettede i 1988 sammen med et brasiliansk mejeriselskab Vigor i Cruzeiro i São Paulo-delstaten et stort ostemejeri under navnet Dan-Vigor de Laticinos. Her producerer man ost efter danske metoder. Ostene bliver solgt under mærket Danubio. Mejerist og mejeritekniker Snorri Thorsteinsson og hans hustru Anne Hoffmann, der var en af de første kvindelige mejerister i Danmark, blev ansat som ledere ved mejeriet i Cruzeiro. I dag er mejerist og mejeritekniker Niels Bröckner direktør for mejeriet. (4)

Niro do Brazil etablerede sig i Brasilien i 1957. (Aftrykt i *Brasilianske forbindelser II* af Bjørn Kullmann og Steen Ousager).

Afskibning af dansk bygget udstyr til mejeri i Brasilien. (Aftrykt i *Brasilianske forbindelser II* af Bjørn Kullmann og Steen Ousager).

Gerstenberg & Agger

I 1989 oprettede firmaet Gerstenberg & Agger ved mejerist og mejeriingeniør Knud Aage Gerstenberg i samarbejde med IFU (Industrialiseringsfonden for Udviklingslandene) et selskab i Brasilien for salg af maskiner til mejerier og fødevarerindustrien. Knud Aage Gerstenberg etablerede senere Gerstenberg Do Brasil Ltda i São Paulo med produktion af udstyr. (3,5)

Stærk dansk markering

Som det vil være fremgået har danske mejerister, mejeriteknikere og mejeriingeniører markeret sig stærkt i den brasilianske mejeriverden. Dansk mejeri-knowhow har fundet vej til Brasilien og har i allerhøjeste grad været med til at forme udviklingen af det moderne brasilianske mejeribrug.

Kilder:

Steen Ousager: Den forsvundne smørgrosserer. En fingeret drukneulykke. Odensebogen. Odense. 1994. side 7-25.

Jurij Moskvitin: Den forsvundne mejerist. Samvirke. København. Juli nummeret. 2005.

Bjørn Kullmann, Steen Ousager: Brasilianske forbindelser. Dansk virke i Brasilien gennem 400 år. Bind I og II. Odense. 1996.

Gert Erichsen & Steen Ousager: Med æsel og Piber Cub i Minas Gerais. São Paulo. 1990.

Biografier: Danske Mejeriingeniører. Odense. 2006. ■